

La pau val la retirada dels cubans

En els pròxims mesos, probablement al llarg de 1989, poden finalitzar tres conflictes sagnants a tres zones del Tercer Món, l'Afganistan, Kampuchéa i Angola. En aquest últim cas, la condició bàsica per a assolir la pau és la retirada de les tropes cubanes

Antoni Castel

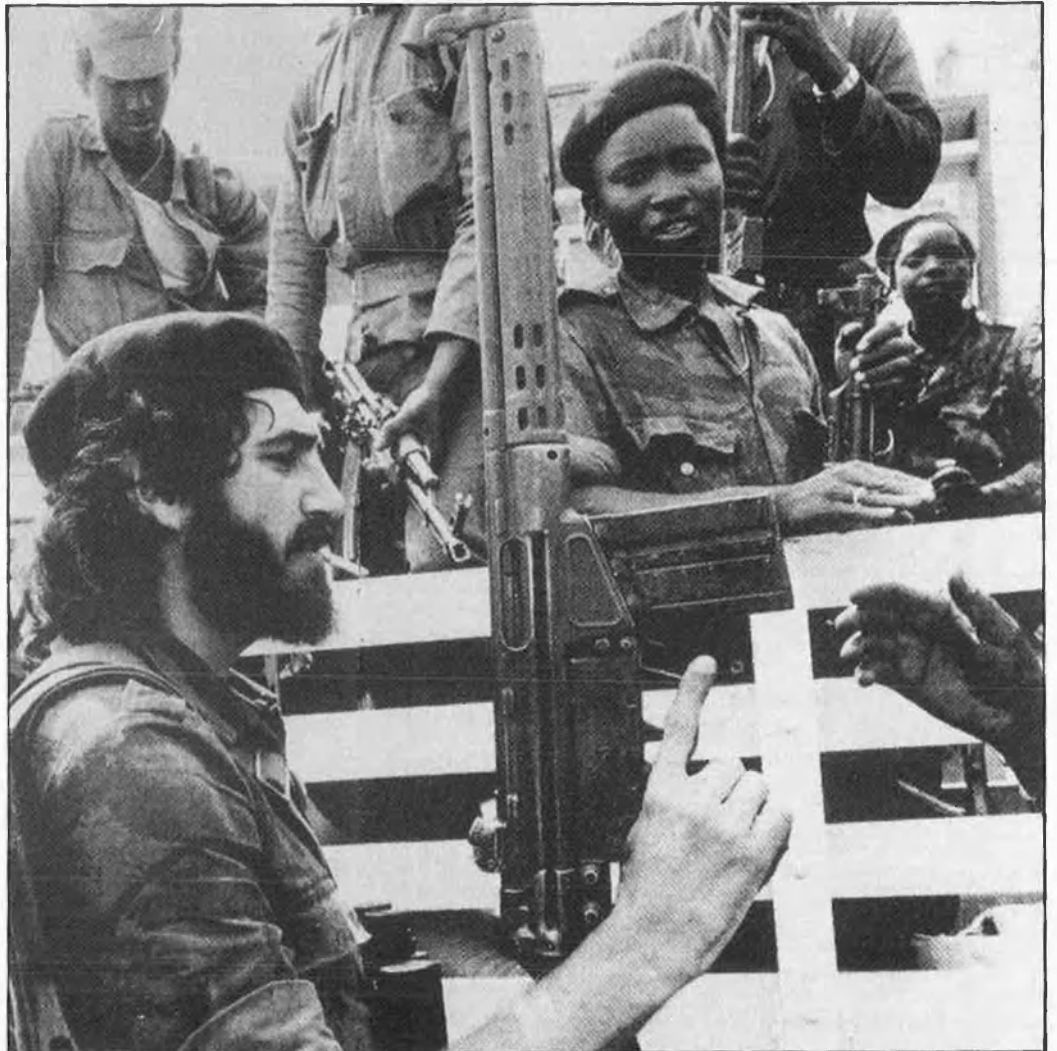
Les quatre cimeres entre el president nord-americà, Ronald Reagan, i el secretari general del PCUS, Mikhaïl Gorbatxov, han donat importants fruits al marge dels acords de desmantellament de coets d'abast mitjà. Un dels resultats més destacables ha estat el desbloqueig de tres dels anomenats conflictes regionals: l'Afganistan, Kampuchéa i Angola. En el primer, s'ha aconseguit la firma dels acords de Ginebra i l'inici de la retirada del contingent soviètic. Només queda com a incògnita quin serà el futur del govern pro-soviètic instal·lat a Kabul davant la pressió militar de la resistència islàmica. El segon conflicte, el de Kampuchéa, és també força complicat. Les quatre faccions cambotjanes —la governamental, els khmers rojos, els nacionalistes de Son Sann i els sikhankistes— han de reunir-se la setmana pròxima a Indonèsia per llimar diferències i pactar un govern que substitueixi l'actual pro-vietnamita de Pnom Penh. Mentrestant, Hanoi ja ha ordenat la retirada del seu estat major de Kampuchéa i ha promès que deixarà el país abans de 1991, això sí, sempre que els khmers rojos no tornin al poder.

El problema angolès és extremament complex perquè afecta dos governs —Luanda i Pretòria—, dos moviments insurgents —Unita d'Angola i SWAPO de Namíbia—, la presència de les tropes cubanes a Angola i el futur de Namíbia, ocupat il·legalment per Sud-àfrica. Fins ara, el resultat més espectacular de les tres reunions quadripartides —Angola, Cuba, EUA i Sud-àfrica— es va produir el passat 13 de juliol a Nova York, on s'aprovà un document secret que servirà de base per

a la pròxima sessió de principis d'agost. Encara que hi ha moltes cartes amagades, es creu que el govern de l'*apartheid* està disposat a retirar-se del sud d'Angola i concedir la independència de Namíbia a canvi de la marxa dels 40.000 soldats cubans estacionats a Angola i de plenes garanties que el nou estat independent no es converteixi en una amenaça per a la seguretat interna. Aquest canvi sembla que també agrada angolesos i cubans, i només s'hauria de discutir el calendari de les retirades i qüestions tècniques del procés electoral i constitucional de Namíbia.

L'acord definitiu, però, no és tan fàcil perquè, fins ara, s'ha exclòs de les negociacions dues forces rellevants, la Unita i el SWAPO. El líder de la

Unita, Jonas Savimbi, visità fa dues setmanes Washington per rebre garanties del president Reagan que el seu moviment no seria sacrificat en benefici d'un acord global. El segon, que opera des del sud d'Angola, podria acceptar una treva si el deixen participar en les eventuais eleccions namíbies. La Unita, però, és una preocupació addicional per al govern marxista de Luanda, perquè el moviment rebel ha demostrat que podrà continuar desestabilitzant Angola quan perdi l'ajut sud-africà i hagin marxat els soldats cubans. Llavors, només hi haurà lloc per a la negociació amb Savimbi o, si el MPLA no vol perdre l'hegemonia política a Luanda, continuar amb una guerra que ja ha destruït tota la infraestructura del país africà. □

Soldats cubans a Angola.